

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P9_TA(2021)0103

Εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092: μηχανισμός αιρεσιμότητας για το κράτος δικαίου

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Μαρτίου 2021 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092, μηχανισμός αιρεσιμότητας για το κράτος δικαίου (2021/2582(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 2, το άρθρο 3 παράγραφος 1, το άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 4 παράγραφος 3 και το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 13, το άρθρο 14 παράγραφος 1, το άρθρο 16 παράγραφος 1, το άρθρο 17 παράγραφος 1, το άρθρο 17 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 17 παράγραφος 8 ΣΕΕ,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) που αφορούν τον σεβασμό, την προστασία και την προαγωγή της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση, μεταξύ άλλων τα άρθρα 234, 265, 310, 317 και 319,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία-πλαίσιο της 20ής Νοεμβρίου 2010 για τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης²,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής του 2020 για το κράτος δικαίου, της 30ής Σεπτεμβρίου 2020 (COM(2020)0580),

¹ ΕΕ L 304 της 20.11.2010, σ. 47.

² ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, τη διοργανική συμφωνία, το μέσο ανάκαμψης της ΕΕ και τον κανονισμό για το κράτος δικαίου¹,
 - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2020,
 - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 23ης Ιουλίου 2020, σχετικά με τα συμπεράσματα της έκτακτης συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 17-21 Ιουλίου 2020²,
 - έχοντας υπόψη την ομιλία της Προέδρου της Επιτροπής, Ursula von der Leyen, στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με τα συμπεράσματα της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 10-11 Δεκεμβρίου 2020³,
 - έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2223 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 όσον αφορά τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την αποτελεσματικότητα των ερευνών της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης⁴, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 17 Ιανουαρίου 2021,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, οι οποίες κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης («κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου») τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2021 και εφαρμόζεται έκτοτε·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 ΣΕΕ, η Επιτροπή μεριμνά για την εφαρμογή των Συνθηκών καθώς και των μέτρων που θεσπίζονται βάσει αυτών από τα θεσμικά όργανα·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 234 ΣΛΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει δικαίωμα να ψηφίσει επί πρότασης μομφής της Επιτροπής·

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0360.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0206.

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_20_2442

⁴ ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 49.

- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 319 ΣΛΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου, απαλλάσσει την Επιτροπή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου προσδιορίζει σαφώς τη δυνατότητα εφαρμογής, τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του·
1. επαναλαμβάνει τις θέσεις του όπως ορίζονται στο ψήφισμά του της 17ης Δεκεμβρίου 2020· τονίζει ότι ο κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου έχει τεθεί σε ισχύ και είναι δεσμευτικός στο σύνολό του για όλες τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και τις πιστώσεις πληρωμών σε όλα τα κράτη μέλη και για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ· υπογραμμίζει τη σημασία της άμεσης εφαρμογής του κανονισμού από την 1η Ιανουαρίου 2021, ιδίως στο πλαίσιο της εκταμίευσης των κονδυλίων NextGenerationEU που θα πραγματοποιηθεί σε πρώιμο στάδιο του κύκλου του προϋπολογισμού·
 2. σημειώνει ότι οι παραβάσεις που σημειώθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού μπορούν επίσης να οδηγήσουν στην έγκριση μέτρων δυνάμει του κανονισμού, εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται και να επηρεάζουν ή απειλούν σοβαρά να επηρεάσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης κατά τρόπο επαρκώς άμεσο·
 3. υπογραμμίζει τη σημασία της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τη σημασία του σεβασμού στο κράτος δικαίου· τονίζει τη σαφή σύνδεση μεταξύ του σεβασμού στο κράτος δικαίου και της αποτελεσματικής εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·
 4. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου, «ως κράτος δικαίου νοείται η αξία της Ένωσης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ» και «περιλαμβάνει τις αρχές της νομιμότητας, που υποδηλώνει διαφανή, υποκείμενη σε λογοδοσία, δημοκρατική και πλουραλιστική νομοθετική διαδικασία· ασφάλεια δικαίου· απαγόρευση της αυθαίρετης άσκησης εκτελεστικών εξουσιών· αποτελεσματική δικαστική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, από ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστήρια, και όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα· διάκριση των εξουσιών· απαγόρευση των διακρίσεων και ισότητα ενώπιον του νόμου»· υπενθυμίζει, επιπλέον, ότι «το κράτος δικαίου νοείται σε σχέση με τις άλλες αξίες και αρχές της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ»·
 5. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου, «η Επιτροπή επαληθεύει αν έχει τηρηθεί το εφαρμοστέο δίκαιο και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, σύμφωνα με τους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες»·
 6. υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή «ασκεί τα καθήκοντά της με πλήρη ανεξαρτησία» και τα μέλη της «δεν επιζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από κυβερνήσεις» σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3 ΣΕΕ και το άρθρο 245 ΣΛΕΕ· υπενθυμίζει περαιτέρω ότι,

σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 8 ΣΕΕ, «η Επιτροπή ευθύνεται έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου»·

7. πιστεύει ότι η κατάσταση όσον αφορά τον σεβασμό των αρχών του κράτους δικαίου σε ορισμένα κράτη μέλη χρήζει άμεσης εξέτασης· παροτρύνει την Επιτροπή να κάνει πλήρη χρήση των εξουσιών έρευνας που διαθέτει για κάθε περίπτωση πιθανής παραβίασης των αρχών του κράτους δικαίου από κράτος μέλος, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει ή απειλεί σοβαρά να επηρεάσει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης κατά τρόπο επαρκώς άμεσο·
8. υπενθυμίζει ότι ο αναθεωρημένος κανονισμός για την OLAF καθιερώνει συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και ενισχύει τα μέσα της OLAF για τη διεξαγωγή των δικών της ερευνών, ιδίως με την ενίσχυση των κανόνων για τις υπηρεσίες συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης στα κράτη μέλη και για τη συνεργασία μεταξύ της OLAF και των εθνικών αρμόδιων αρχών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια έρευνα·
9. τονίζει ότι η Επιτροπή υποχρεούται να ενημερώνει αμελλητί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για κάθε κοινοποίηση που αποστέλλεται στα κράτη μέλη σε περίπτωση που έχει βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έγκριση μέτρων που ορίζονται στον κανονισμό· επισημαίνει με απογοήτευση την απουσία γραπτής κοινοποίησης προς τα κράτη μέλη από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, παρά τις πολλές ανησυχίες σχετικά με τις παραβιάσεις του κράτους δικαίου που εντοπίστηκαν στην έκθεση της Επιτροπής του 2020 για το κράτος δικαίου, οι οποίες έχουν αντίκτυπο στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης και δεν έχουν αντιμετωπιστεί από τα κράτη μέλη· σημειώνει ότι οι άλλες διαδικασίες που προβλέπονται στη νομοθεσία της Ένωσης δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να προστατεύει αποτελεσματικότερα τον προϋπολογισμό της Ένωσης·
10. καλεί την Επιτροπή να ενημερώνει τακτικά το Κοινοβούλιο σχετικά με όλες τις εν εξελίξει έρευνες για παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν ή απειλούν σοβαρά να επηρεάσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης κατά τρόπο επαρκώς άμεσο, όπως υποχρεούται δυνάμει του κανονισμού για την αιρεσιμότητα σχετικά με το κράτος δικαίου και της διοργανικής συμφωνίας-πλαίσου μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής·
11. ζητεί από την Επιτροπή να συμπεριλάβει στην ετήσια έκθεσή της για το κράτος δικαίου ειδική ενότητα με ανάλυση των περιπτώσεων στις οποίες οι παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου σε συγκεκριμένο κράτος μέλος θα μπορούσαν να επηρεάσουν ή απειλούν σοβαρά να επηρεάσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης κατά τρόπο επαρκώς άμεσο·
12. υπενθυμίζει ότι μόνον το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έχει την εξουσία να ακυρώσει τον κανονισμό ή μέρος αυτού· επαναβεβαιώνει ότι το Κοινοβούλιο θα υπερασπιστεί την εγκυρότητα του κανονισμού ενώπιον του ΔΕΕ στις υποθέσεις C-156/21 και C-157/21 και θα ζητήσει ταχεία διαδικασία· υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι οι προσφυγές ενώπιον του ΔΕΕ δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα σύμφωνα με το άρθρο 278 ΣΛΕΕ·

13. τονίζει ότι η εφαρμογή του κανονισμού για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου δεν μπορεί να εξαρτάται από την έγκριση κατευθυντήριων γραμμών, και προτρέπει την Επιτροπή να αποφύγει οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή του· υπενθυμίζει ότι τυχόν κατευθυντήριες γραμμές δεν πρέπει να υπονομεύουν την πρόθεση των συννομοθετών· σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αρχίσει να συντάσσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού· ζητεί, σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει αναγκαίες τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, να εγκριθούν το συντομότερο δυνατόν, και το αργότερο έως την 1η Ιουνίου 2021, και επιμένει ότι πρέπει να ζητηθεί η γνώμη του Κοινοβουλίου πριν από την έγκρισή τους·
14. σε περίπτωση που η Επιτροπή δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της δυνάμει του παρόντος κανονισμού και δεν παράσχει στο Κοινοβούλιο τις πληροφορίες που αναφέρονται ανωτέρω έως την 1η Ιουνίου 2021, το Κοινοβούλιο θα θεωρήσει ότι τούτο συνιστά παράλειψη και στη συνέχεια θα λάβει μέτρα κατά της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 265 ΣΛΕΕ·
15. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο και στα κράτη μέλη.